

MEDLEMSBLAD

Nr. 156

Mars 2018

Abborhøgda er nå fredet. Dette er den første skogfinske boplass i Norge der all bebyggelse er fredet. Les mer side 11.

Husk Historielagets årsmøte torsdag 22. mars kl. 19.00 i Arstun.

Innhold

Nytt fra laget	2
Årsmøtet	3
Langt fra naboer og lekekamerater	4
Abborhøgda fredet	11
Nytt skogfinsk museumsbygg	13
Kiærsagtomta på 1950-tallet	15
Konfirmanter 1946	17
Lokale nyheter fra 1932	20
Skirenn på Vikar 1932	20
Øverby	23
Godt sagt	34
Austmarka-nytt	35

Nytt fra laget

Gaver til laget

Fra Roald Vestli: Kielland dropspann og reisegrammofon, begge ting fra 1950-tallet. Fra Laila Støkker: Diverse redskap til snekkerrommet. Fra anonym Orala-venn: 1500 kroner til Orala. Åge Gylterud har betalt medlemskontingenten med 500 kroner, altså 350 kroner i gave. Hjertelig takk for gavene.

Vandring i Håkerudgrenda 6. mai

Bjørn-Ulf Østgård vil ta oss med på en ca. 5 km lang vandring i lett terreng med start fra Knarten ved Utgardsjøen søndag 6. mai kl. 14.00. De som vil samkjøre i bil, kan møte på Bygdetunet kl. 13.45. Vi besøker Knarten, Nordistua, videre til Valåsenga og opp til Solvin. Så går vi om Vråna og Haugrum, videre ned til Løvås, innom Oppistua og så til Sør-Håkerud, deretter Nystua og tilbake til Knarten. Noen av eierne/oppstifterne vil være til stede når vi kommer på besøk. Håkerudgrenda er et av de vakreste stedene Austmarka har å by på med utsikt over Utgardsjøen. Vi håper på pent vær og godt frammøte. Vi tar en kafferast og nyter medbrakt på Solvin. Vel møtt!

Nye medlemmer

Reidar Solberg, Austmarka. Birthe Løvaas, Skjærhalden. Marianne Gjerstad, Vang på Hedemarken. Wenche Aronstorp, Asker.

Røykbadstua

Det har blitt mer populært i det siste å ta et bad på skogfinsk vis i røykbadstua vår. Et par fordommer ved denne form for bading er i ferd med å forsvinne:

- Det er ingen røyk i badstua når vi sitter der. Den er for lengst luftet ut.
- Det er ikke noe påbud om å hoppe uti kaldt vatn mellom oppholdene inne i badstua. Men de fleste gjør det fordi det er forfriskende godt.

Så vi kan anbefale et bad i røykbadstua, så får du selv kjenne om dette er noe for deg. De siste par lørdager har vi vært ca. 15 badende.

Utover våren fyrer vi opp i badstua følgende lørdager kl. 14.00: 24. mars, 28. april og 26. mai.

Årsmøte 2018

Austmarka Historielag innkaller til årsmøte torsdag 22. mars kl. 19.00 på Arstun.

Dagsorden:

1. Åpning og konstituering
2. Beretning
3. Regnskap
4. Innkomne forslag
5. Arbeidsprogram 2018
6. Budsjett 2018
7. Valg

Saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må være sendt skriftlig til styret v/John Martin Øverby, postboks 38, 2224 Austmarka, eller e-post j-m-oeve@online.no innen 15. mars.

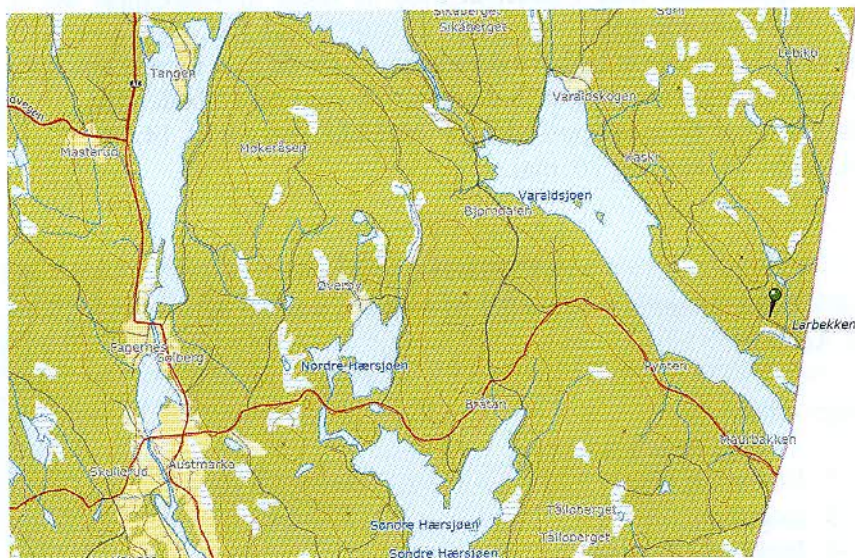
Kaffe og loddsalg. Vel møtt!

En oppvekst langt fra naboer og lekekamerater

Av Åge Sørmoen

Helge Holten forteller om barndomstida i Larbekken

– Jeg kom til Larbekken på Varaldskogen da jeg var ni år gammel. Mor Anna hadde fått arbeid som husholderske hos Edvin Larsson, eller Edvin Larbekken som han kaltes. Dette var i 1951. Jeg hadde to søstre, Turid på tre år og Astrid, 16 år. Astrid var ute i arbeidslivet og fulgte ikke med til Larbekken.

Kartutsnitt med Larbekken i høyre kant

Finnetorpet Larbekken lå ganske ensomt til ved svenskegrensa lengst sør på Varaldskogen. Det var ingen bilveg dit, den kom først i 1955. En unge som skulle på skolen hadde disse mulighetene: Å gå rundt Varalden i sørenden om Sverige og til skolebil ved Kors (Maurbakken), eller å gå nordover langs sjøen til bilskyss ved Varaldskog/Lunderby. I begge tilfeller ble dette mange kilometer å gå

langs dårlige stier. Et tredje alternativ var å ro over Varalden til vestsida ved Pynten/Hagan og gå på skolebussen ved Mitandersforsvegen. Dette var korteste veien, men svært usikkert når isen la seg og når den gikk om våren.

Helge forteller at det var uenighet om hvilken skole han skulle gå på. Ifølge skolekretsgrensene tilhørte Larbekken Varaldskog skole som nå var sentralisert til Holmby. – Det tok to måneder med venting før skolemyndighetene fikk bestemt seg, sier Helge, – og da ble det til at jeg begynte ved Skullerud skole i 2. klasse. Jeg følte meg litt bortkommen her på en ny skole der jeg ikke kjente noen.

Det tok ikke lang tid å finne seg til rette på skolen, og Helge ble tidlig «en av gutta» i klassen. Det som ikke fortonet seg så vanlig med Helge, var skolevegen hans. Først var det en kilometer å gå ned til Varalden, så en like lang rotur over til sjølandet nedafor Pynten. Deretter en halv kilometers bratt sti opp til Li, for så å avslutte med bilskyss ei mil til skolen. – Edvin rodde meg morgen og ettermiddag. Deretter ble Turid rodd over alle sine skoleår. Edvin hadde betaling av kommunen for dette. Hele 75 øre fikk han for hver rotur!

Vanskene meldte seg høst og vår når isen la seg og når den gikk opp. Da fikk jeg losji, enten på Kors eller nordre Vestby. Det pleide å være ei uke eller to jeg overnattet borte. Jeg hadde nesten ikke skoft på skolen. Iallfall ingen unødvendige. Om vinteren var det lett å ta seg over isen med spark. Det var på vestsida av Varalden jeg kunne treffe lekekamerater. Jeg var ofte sammen med Helge Østberg og Reidar Westby. En kveld på vårvinteren hadde jeg vært på Skogheim der det var kino. Isen begynte å bli skrøpelig, og jeg kunne se mørke flekker utover sjøen i måneskinnet. Jeg styrte da sparken på de hvite stripene der det ennå var rim og kom meg helskinnet over. Det skjedde heldigvis ingen ulykker på ferdene over Varalden.

Som 10-åring skulle jeg gå heim fra vestsida om Bruket på svensk side. Da gikk jeg meg skikkelig vill. Jeg havnet til slutt på en bebodd plass på svensk side, og det viste seg å være Rønningen. Der fikk jeg forklart hvor jeg hørte heime, og de viste meg hvilken lei jeg skulle gå. Men jeg var helt vilske på retningen og endte i Østerby som var enda lengre heimefra. Da var jeg så sliten og ulykkelig at jeg la meg ned på bakken og gråt. Til slutt kom Kari Lebiko bortom, og hun førte meg trygt heim.

